

10. Odpoveď ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky Tomáša Druckera na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej podanú 27. marca 2025 vo veci zámeru vytvorenia pilotnej rómskej národnej školy v Rakúsoch

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tomáš Drucker
minister

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽNA	
Došlo:	29 -04- 2025
Číslo záznamu:	09307
Číslo spisu:	KR-0101 - 0096/2025-107
Listy:	13
Prílohy:	2/7
Vydáva:	

Bratislava 25. apríl 2025
Číslo: 2025/7119:9-E1670

Vážená pani poslankyňa,

dňa 1. apríla 2025 mi bola pod číslom KNR-ODOS-0096/2025-74 doručená Vaša interpelácia vo veci poskytnutia konkrétnych informácií k zámeru vytvorenia pilotnej rómskej národnostnej školy v Rakúsoch.

V súlade s § 130 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky si Vám dovoľujem odpovedať s tým, že konkrétne informácie zaslané Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva sú zahrnuté v odpovediach na Vami položené otázky:

1. Aké konkrétne opatrenia plánuje MŠVVaM SR zaviesť na zvýšenie miery inklúzie a kompetencií žiakov vo výučbe v plánovanej pilotnej národnostnej škole v Rakúsoch?

Lokalita Rakúsy je zahrnutá do Národného projektu Príležitosť pre všetkých, v rámci ktorého sa pilotne overujú riešenia pre zvýšenie miery inklúzie vo vzdelávaní marginalizovaných rómskych komunit v rôznych situáciách existujúcich na Slovensku, podľa Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanej MŠVVaM SR. Jednou z legitímnych foriem vzdelávania príslušníkov rómskej menšiny, vyplývajúcej aj z medzinárodných a vnútroštátnych záväzkov Slovenskej republiky, ktoré sú spomenuté nižšie, je aj národnostná škola. V prípade rómskej menšiny: škola s vyučovaním rómskeho jazyka a rómskych reálií. V prvej fáze projektu zostavuje lokálny projektový tím s miestnymi aktérmi projekt realizácie desegregačných a inkluzívnych opatrení na základe analýzy miestnych pomerov. Podrobnosti uvádzame nižšie na str. 12. Vypracovanie projektu je metodicky usmerňované projektovým tímom aj v spolupráci s ďalšími útvarmi sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania tak, aby v ňom boli zohľadnené aj záväzky v oblasti práva na vzdelávanie v jazyku menšiny aj zásada rovnakého zaobchádzania, vrátane dodržiavanie zákazu segregácie.

Slovenská republika v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami, najmä s Európskou chartou regionálnych alebo menšinových jazykov, systematicky vytvára legislatívne, strategické a organizačné podmienky na podporu výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám, vrátane detí a žiakov s iným materinským jazykom. Ustanovenia Charty implementuje prostredníctvom legislatívy, ktorá upravuje možnosti výučby v jazyku menšiny a jeho podporu v rámci školských a mimoškolských aktivít. Zároveň ich napĺňa cez štátne politiky a stratégie, akými sú Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 či Akčný plán na ochranu práv osôb patriacich k národnostným menšinám. Tieto strategické dokumenty sú doplnené o praktické opatrenia na úrovni rezortu školstva vrátane činnosti rezortných organizácií, ako aj realizáciou pilotného projektu plurilingválneho prístupu v spolupráci s Radou Európy. Súčasťou úsilia je aj revízia kurikula, rozvoj pedagogickej podpory, podporné opatrenia a profesijné vzdelávanie odborných zamestnancov s cieľom

zvýšiť kvalitu, dostupnosť a inkluzívnosť vzdelávania pre všetky deti bez ohľadu na ich jazykové a kultúrne zázemie.

Konkrétne legislatívne ustanovenia podporujúce inklúziu detí a žiakov s iným materinským jazykom sú uvedené v Prílohe č. 1.

Organizačné zabezpečenie v rámci MŠVVaM SR (ďalej tiež ako „ministerstvo“):

V rámci organizačnej štruktúry ministerstva je zriadený Odbor rozvoja národnostného školstva (ORNŠ) zaradený do Sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania. Sekcia sa priamo venuje národnostnému školstvu a inkluzívnemu vzdelávaniu so špecifickým dôrazom na potreby národnostných menšín.

Pripravovanú kurikulárnu reformu v základných školách zastrešuje Odbor kurikula a inovácií vo vzdelávaní, na ktorom pôsobia aj zamestnanci s odbornosťou v oblasti vzdelávania príslušníkov národnostných menšín. Podporu kurikulárnej reformy v regiónoch zabezpečujú subjekty vybrané na základe výzvy, s ktorými má ministerstvo podpísané zmluvy. Podporu zabezpečujú mentorské tímy, ktoré sú v okresoch s etnicky zmiešaným obyvateľstvom zostavené tak, aby boli pomerne zastúpení mentori/odborníci so znalosťou jazyka národnostnej menšiny používaného v národnostnom školstve v príslušnom regióne.

Systém poradenstva a prevencie:

V septembri 2023 boli schválené Štandardy odborných činností v systéme poradenstva a prevencie (ďalej len „Štandardy“), ktoré sú výstupom národného projektu Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce, ktorý medzi rokmi 2019 a 2023 realizoval Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPaP“). Tieto Štandardy zahŕňajú, okrem iného, aj postupy na prácu so žiakmi z marginalizovaných a sociálne znevýhodnených komunít v systéme poradenstva a nové postupy pri diagnostikovaní týchto žiakov. V špecifikách diagnostického procesu u detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je uvedená dôležitosť jazyka ako diagnostického nástroja: „Diagnostické nástroje mali byť zadávané v jazyku, ktorý dieťa/žiak používa, a štandardizované v sociokultúrnom prostredí, z ktorého dieťa/žiak pochádza.“ Keďže to v diagnostickej praxi nie je pri deťoch zo sociálne znevýhodneného prostredia často možné splniť, siaha sa preto často po kultúrne nezávislých metódach. Ani tieto metódy však nie sú úplne nezávislé od kultúry a životných skúseností detí a žiakov, pretože neexistuje nijaká oblasť psychického vývinu, ktorá by bola nezávislá od interakcie so sociálnym prostredím.

Okrem toho VÚDPaP realizoval vzdelávanie „Špecifiká rómskeho jazyka v kontexte diagnostiky detí z marginalizovaných rómskych komunít“ pre odborných zamestnancov poradenských zariadení a webinár „Techniky kariérovej výchovy zamerané na prácu so špecifikami žiakov z nízko podnetného a vylúčeného prostredia“.

Ďalšie opatrenia a aktivity na podporu inklúzie žiakov s iným materinským jazykom:

Rezort školstva je gestorom a spoluorganizátorom každoročne usporiadaných súťaží pre národnostné školy a/alebo pre žiakov z maďarskej, rómskej, rusínskej, ukrajinskej, ruskej a nemeckej národnostnej menšiny. Každoročne sa usporiada súťaž „Amari Romaňi Čhib – Naša rómčina“ pre žiakov rómskej národnostnej menšiny, ktorých vyhlasovateľom je ministerstvo a odborným gestorom Národný inštitút vzdelávania a mládeže (ďalej len „NIVaM“). Ministerstvo je spoluorganizátorom celoštátnej výtvarno-literárnej súťaže pre žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a centier pre deti a rodiny „Farebný svet – Coloriskeri luma“.

Rezort školstva v roku 2020 vydal informačné letáky o zvyšovaní povedomia a ochrane pred týraním a násilím v maďarskom, rómskom, rusínskom a srbskom jazyku, ktoré sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

MŠVVaM SR realizuje s Radou Európy spoločný projekt Romani/Plurilingual Policy Experimentation - Inklúzia rómskych detí vo vzdelávaní – plurilingválny prístup. Realizácia projektu bola naplánovaná na obdobie rokov 2022 – 2025 a zapojené sú základné školy z 3 krajín Európskej únie: Slovensko, Slovinsko a Grécko. Na Slovensku sa do pilotného overovania zapojili tri základné školy. Základná škola Rakúsy do tohto projektu zapojená nie je. Rómsky jazyk v nich je vyučovaný pedagógmi, ktorí sú odborne zaškolení prostredníctvom školení a workshopov pod gesciou Rady Európy. Cieľom projektu je vytvárať príležitosti na rozvoj povedomia rómskym i nerómskym žiakom o rómskom jazyku, kultúre a histórii; pochopenie praxe viacjazyčného vzdelávania a prínos k inklúzii a k sociálnej súdržnosti.

Pilotné overovanie prinesie:

- nové spôsoby začlenenia rómskeho jazyka do každodenného diskurzu v škole, v triede aj mimo nej,
- pochopenie praxe viacjazyčného vzdelávania a jej prínosu k inklúzii a k sociálnej súdržnosti,
- skúsenosť s inkluzívnym vzdelávaním, v ktorom hrá kľúčovú úlohu rómsky jazyk,
- skúsenosť s rómskym jazykom, históriou a kultúrou,
- profesijný rozvoj zúčastnených učiteľov.

Ukončenie realizácie projektu v roku 2025 prinesie vyhodnotenie výsledkov pilotného overovania a je predpokladom výučby rómskeho jazyka a využívanie plurilingválneho prístupu na základných školách v markantnejšom meradle.

Situácia v obci Rakúsy:

Riešenie vzdelávania žiakov na úrovni základných škôl je prenesenou kompetenciou samosprávy, v tomto konkrétnom prípade samosprávy obce Rakúsy. Dôvodom štátnej intervencie v tejto oblasti je, že dnes neexistuje verejná základná škola s plnohodnotným vyučovaním rómskeho jazyka, čo indikuje, že ide o systematický problém, a nie o individuálne zlyhania či rozhodnutia obcí.

Jedným z hlavných dôvodov je nedostatok kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, ako aj chýbajúce učebnice a ďalšie materiálno-technické zabezpečenie potrebné na ich zriadenie a prevádzku. V dôsledku týchto kapacitných obmedzení nevznikajú nové školy, čo však zároveň sťažuje vytváranie prostredia, ktoré by podporovalo prípravu a rozvoj potrebných personálnych a odborných zdrojov. Ministerstvo preto prijalo iniciatívu obce Rakúsy, ktorá prejavila záujem o zriadenie takejto školy, so zámerom vytvoriť v tejto oblasti nové systémové východiská a podmienky pre rozvoj rómskeho národnostného školstva.

Cieľom projektu je vytvorenie prvej pilotnej štátnej národnostnej rómskej školy. Škola bude zriadená ako škola s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, čo znamená, že vyučovací proces bude prevažne organizovaný v slovenskom jazyku, avšak žiaci budú vzdelávaní aj v predmete rómsky jazyk a literatúra. Podľa možností budú nad rámec rómčiny využité voliteľné (disponibilné) hodiny využité na poskytovanie ďalších predmetov zameraných na rómske reálie a rómsku históriu. Pre posilnenie znalosti slovenského jazyka bude predmet slovenský jazyk vyučovaný aj metodikou cudzieho jazyka. Pilotný projekt bude striktne realizovaný iba v jednej lokalite, v obci Rakúsy. Ministerstvo v tomto momente nemá vedomosť o žiadnej podobnej iniciatíve iného zriaďovateľa, a ani nebude zvažovať podporu zriadenia ďalších rómskych národnostných škôl, pokiaľ nebude projekt kladne vyhodnotený na základe monitoringu a testovania zmien v kompetenciách žiakov.

Základná škola v Rakúsoch je veľká škola, ktorá má vzhľadom na vysoký počet žiakov s tendenciou rastu zriadených až šesť tried v každom ročníku. Táto skutočnosť umožní zabezpečenie možnosti výberu vzdelávacieho prúdu, vďaka ktorému sa budú zákonní zástupcovia žiakov môcť rozhodnúť, či sa ich dieťa bude vzdelávať v národnostnej triede s vyučovaním rómskeho jazyka alebo v bežnej triede len s vyučovacím jazykom slovenským. Takto bude zabezpečená možnosť slobodného výberu jazyka pre rodičov aj žiakov, ktorá dnes nie je daná v žiadnej škole na Slovensku. Navyše - za predpokladu zriadenia viacerých tried s vyučovaním rómskeho jazyka - bude možné overovať rôzne edukačné publikácie, a na základe takého testovania po ukončení pilotnej fázy vybrať najvhodnejšie materiály pre žiakov.

Primárnym cieľom projektu je odstrániť nerovnosť (resp. diskrimináciu) žiakov rómskej národnosti a uplatňovať ich ústavné právo na vzdelávanie v rómskom jazyku. Zároveň ministerstvo vníma ako sekundárny cieľ aj zlepšenie vzdelávacích výsledkov v dôsledku rovnejšieho a priamejšieho prístupu k vzdelávaniu. Dosiahnutie sekundárneho cieľa nemôže byť chápané ako podmienka pre zriadenie rómskej národnostnej školy, a vzhľadom na svoj pilotný (na Slovensku bezprecedentný) charakter bude možné až na základe výstupových meraní preukázať, že uplatnenie práva na vzdelávanie v materinskom jazyku vedie k lepším vzdelávacím výsledkom. V tomto ohľade budú na škole zavedené rôzne opatrenia, ktoré budú zamerané na zvýšenie inkluzivity a vylepšenia osvojenia kompetencií detí v rámci výučby.

Priamo so zriadením prvej pilotnej štátnej rómskej národnostnej základnej školy súvisia aj jej priestorové kapacity a materiálno-technické zabezpečenie. Obec aktuálne nemá dostatočné kapacity na zabezpečenie výchovy a vzdelávania miestnych detí, ktoré chodia do rôznych budov, kde výučba navyše prebieha v dvojzmennej prevádzke. To znamená, že časť žiakov absolvuje svoju povinnú školskú dochádzku v popoludňajších hodinách, čo znemožňuje dostatočnú hĺbku výučby a celodennú výchovu (prevádzkovanie školského klubu detí je nedosiahnuteľné), ktorá sa odzrkadľuje na v priemere horších vzdelávacích výsledkoch, vyššom počte vymeškaných a neospravedlnených hodín a predčasnom ukončovaní vzdelávania. V rámci spolupráce na tomto projekte preto pravdepodobne dôjde aj k odstráneniu dvojzmennej prevádzky dobudovaním chýbajúcich kapacít. Priestorové riešenie bude navrhnuté obcou a musí prejsť cez štandardný schvaľovací proces vrátane posudzovania princípu 3D. Obec Rakúsy v tomto ohľade v roku 2023 už podala žiadosť na projektovú podporu v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR. Súlad s princípom 3D posúdil Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity dňa 5.10.2023 kladne („...projekt neprehľbuje segregáciu, stigmatizáciu a getoizáciu rómskej komunity v obci [...] Žiadosť spĺňa kritériá princípov 3D.“). Projekt bol napriek tomu MŠVVaM SR dodatočne zastavený a uplatnený na neho vyšší nárok na splnenie princípu 3D, ako určil úrad. Obec sa mala vysporiadať s týmito štandardmi a opätovne podať žiadosť v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR. Obec Rakúsy však neodpovedala na výzvu na doplnenie v stanovenej lehote, a preto im bolo zaslané oznámenie o nesplnení podmienok výzvy. Daná výzva bola v apríli 2025 uzavretá, tým pádom nebude obec môcť podať žiadosť opätovne. MŠVVaM SR však stále hľadá aj ďalšie spôsoby a zdroje na podporu projektov s cieľom odstrániť dvojzmennú prevádzku.

Podpora vzniku rómskeho národnostného školstva má potenciál mierne prispievať aj k úsiliu odstraňovania segregácie, a to zabezpečením kvalitnejšieho vzdelávania pre deti v ich materinskom jazyku. Zámerom však nie je nahradiť alebo tlmiť ostatné kroky smerujúce k postupnej desegregácii slovenského školstva, ktoré MŠVVaM SR realizuje.

2. Aké opatrenia plánuje MŠVVaM SR na zvýšenie počtu pedagogických zamestnancov s kompetenciou vyučovať v jazyku rómskej národnostnej menšiny?

Ako bolo spomenuté v odpovedi na prvú otázku, zriadenie prvej pilotnej štátnej rómskej národnostnej základnej školy čelí dvom závažným výzvam. Po prvé - na území Slovenska nie je momentálne dostatočný počet pedagógov s požadovanou špecializáciou pre vyučovanie predmetu rómsky jazyk a literatúra a ďalších predmetov v rómskom jazyku. Po druhé – v registri edukačných publikácií sa nenachádza ani jedna edukačná publikácia v rómskom jazyku, ktorá bola ministerstvom schválená, resp. ktorej bola vydaná doložka. Z tohto dôvodu uvažovalo ministerstvo o potrebe uplatnenia tzv. dočasného vyrovnávacieho opatrenia (ďalej len „DVO“) podľa § 8a zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) na odstránenie, resp. zníženie nerovnosti rómskej menšiny uplatňovať svoje právo na vzdelávanie v rómskom jazyku. V tejto súvislosti MŠVVaM SR spolupracovalo aj priamo so SNSĽP.

Žiačkam a žiakom patriacim k národnostným menšinám garantuje Ústava SR vo svojom článku 34 okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, pričom konkrétnym cieľom vzdelávacieho procesu je umožniť týmto žiačkam a žiakom získať kompetencie v jazyku národnostnej menšiny. Prítomnosť znevýhodnenia vo forme odňatia práva žiačkam a žiakom patriacim k národnostnej menšine používať jazyk národnostnej menšiny vo vzdelávaní vyplýva priamo z absencie národnostnej školy alebo národnostnej triedy nielen v obci, ale na celom území SR. MŠVVaM SR si uvedomuje, že je potrebné zosúladiť právo na rovnaké zaobchádzanie s ústavným právom na vzdelávanie v materinskom jazyku. Všetky základné práva sú neodňateľné, preto je potrebné nájsť spôsoby ich harmonizácie aj v prípade rómskej národnostnej menšiny.

Realizácia pilotného projektu nie je navrhovaná ako systematická odpoveď na problém neexistencie rómskeho národnostného školstva, a súčasne ani nemá - vzhľadom na nedostatok kvalifikovaného pedagogického personálu - potenciál takého škálovania, ktoré by umožnilo ho využiť ako všeobecne aplikovateľné riešenie. Keďže v Slovenskej republike momentálne neexistuje dostatočný počet pedagógov s požadovanou špecializáciou, ktorí sú pre chod rómskej národnostnej školy potrební, bude ministerstvo hľadať spôsoby na úpravu kvalifikačných predpokladov pedagogických zamestnancov vzhľadom na príslušné vzdelanie, atestácie, študijný odbor, študijný program, kvalifikačné alebo ďalšie vzdelávanie (rozširujúce štúdium jazyka národnostnej menšiny pre primárne vzdelávanie) a dĺžku výkonu pracovnej činnosti (prax), ktoré dočasne umožnia súčasným a budúcim pedagógom vyučovať v rómskej národnostnej škole, aj keď ešte nespĺňajú všetky požadované kvalifikačné predpoklady. Napríklad tým, že pedagógovia zamestnaní v rómskej národnostnej škole budú zároveň študentmi a popri svojom pracovnom pomere získajú v spolupráci s Prešovskou univerzitou v Prešove (ďalej ako „PU v Prešove“) potrebné vzdelanie, na základe ktorého budú môcť v budúcnosti túto činnosť vykonávať regulérne.

Prvým a najdôležitejším krokom pre odstránenie nerovnosti rómskej menšiny vo vzdelávaní bolo uznanie Rómov za národnostnú menšinu v roku 1991 a následná štandardizácia rómskeho jazyka, ktorý bol v roku 2008 uznaný ako základný prostriedok verejného záujmu na rozvoj materinského jazyka, vzdelanosti a kultúrneho dedičstva Rómov.

V roku 2011 vznikol na PU v Prešove Ústav rómskych štúdií, ktorý je súčasťou Centra jazykov a kultúr národnostných menšín. V roku 2019 akreditovalo ministerstvo nový študijný program pedagogického zamerania rómsky jazyk a literatúra v študijnom odbore učiteľstvo akademických predmetov, ktorý odvtedy poskytuje len PU v Prešove ako jediná vysoká škola na Slovensku.

Ku dňu 16.4.2025 študovalo na PU v Prešove v akreditovanom študijnom programe „učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií (v kombinácii)“ 48 študentov, pričom ďalší študenti už prejavili záujem o štúdium v tomto študijnom programe aj v 1. kole prijímacieho konania na akademický rok 2025/2026.

Rozpis súčasných študentov podľa ročníkov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov študijného programu	1. roč. Bc.	2. roč. Bc.	3. roč. Bc.	SPOLU
učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií (v kombinácii)	29	12	7	48

Ústav rómskych štúdií PU v Prešove realizuje projekt KEGA 002PU-4/2024 zameraný na Rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov v oblasti rómskeho jazyka, literatúry a reálií. Projekt reaguje na potreby vzdelávania v rómskom jazyku a zmeny v kurikule základného vzdelávania. Hlavným cieľom je posilniť jazykové zručnosti pedagógov na školách s vysokým zastúpením žiakov z jazykovo odlišného a sociálne znevýhodneného prostredia.

Nezanedbateľným prínosom je aj spolupráca so zástupcami rómskych komunít pri vyhľadávaní a motivovaní potenciálnych uchádzačov o pedagogickú profesiu, podpora rómskych asistentov učiteľa, ktorí môžu pokračovať v štúdiu a stať sa kvalifikovanými učiteľmi, vytvorenie národného registra

učiteľov s kompetenciou vyučovať v rómskom jazyku, financovanie rozširujúceho štúdia rómskeho jazyka pre učiteľov iných predmetov, podpora pilotných škôl alebo tried s vyučovaním v rómskom jazyku.

Opatrenia na zvýšenie počtu pedagogických zamestnancov s kompetenciou vyučovať v jazyku rómskej národnostnej menšiny sú koncipované ako komplexné a zamerané na podporu vzdelávania a motivácie učiteľov.

NIVaM realizoval v období od mája 2020 do apríla 2024 preddefinovaný projekt „Inovatívne vzdelávanie učiteľov s cieľom zvýšiť ich interkultúrne kompetencie vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“ pod sloganom „Spolu s Rómami dosiahneme viac“. Projektovým partnerom mu bolo Európske Wergeland Centrum so sídlom v nórskom Oslo. Vznikla vzdelávacia sieť a pedagógovia absolvovali inovatívne vzdelávanie. V rámci projektu bola vytvorená sieť 72 vzdelávacích inštitúcií naprieč celým Slovenskom. Vo svojej výchovno-vzdelávacej činnosti aktívne využívajú poznatky a učebné zdroje z rómskeho jazyka, rómskej kultúry a rómskej histórie. Pre 260 pedagógov z materských, základných i stredných škôl boli realizované rôzne inovatívne vzdelávacie aktivity a vzdelávacie tréningy, na ktorých pedagógovia dostali informácie o rómskej kultúre a rómskej histórii. Mali možnosť naučiť sa rómsky jazyk na základnej komunikačnej úrovni a zdokonaľiť sa v prípravách na vyučovacie hodiny s využitím poznatkov z týchto vzdelávaní.

S príkladmi dobrej praxe z realizácie kurikul rómskeho jazyka, rómskej kultúry a rómskej histórie v rámci školského vzdelávacieho programu sa oboznámilo 80 riadiacich pracovníkov. Zistili, aké konkrétne možnosti poskytujú jednotlivé štátne vzdelávacie programy. V deviatich vzdelávacích organizáciách sa nám podarilo zabezpečiť výučbu rómskeho jazyka. Žiaci spoznali históriu rómskeho jazyka a jeho štandardizovanú podobu, ale aj jeho dialekty. Rómsky jazyk tu učili pedagógovia, ktorí v rámci projektu absolvovali prípravu na štátnu jazykovú skúšku z rómskeho jazyka. Úspešne ju absolvovali na jazykovej úrovni C1 v Štátnej jazykovej škole v Prahe. Súčasťou aktivít projektu bolo aj inovatívne vzdelávanie s názvom Interkultúrne vzdelávať v školách so žiakmi z rómskych komunít. Absolvovalo ho 80 pedagogických zamestnancov vrátane učiteľov, asistentov učiteľov a vychovávateľov.

MŠVVaM SR zabezpečovalo profesijný rozvoj pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ktorí vzdelávajú deti a žiakov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám, prostredníctvom programov vzdelávania a odborných podujatí. Vzdelávania boli zamerané na inkluzívne vzdelávanie, interkultúrny a interetnický dialóg, podporu využitia rómskeho jazyka a rómskej kultúry vo vyučovacom procese, metodiku vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na školách s vyučovacím jazykom maďarským a kurikulárnu reformu. Realizovala sa aj odborná-metodická pomoc a vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení s vysokým zastúpením detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a z marginalizovaných rómskych komunít:

- vytvorené programy inovačného vzdelávacieho a sady učebných zdrojov:
 - Využitie prvkov rómskej kultúry v školskej praxi
 - Mastery learning v celodennej edukácii detí a žiakov z marginalizovaných rómskych komunít
- vytvorené programy inovačného vzdelávania a pripravené na schválenie sady učebných zdrojov:
 - Profesionalita pedagogického asistenta v škole a v školskom zariadení
 - Desegregácia vzdelávacieho systému v podmienkach školy a školského zariadenia
 - Rómsky jazyk a realie
 - Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zamerané na prácu s nízkomotivovanými rodičmi

V tomto školskom roku sú plánované školenia pre pedagogických a odborných zamestnancov v rámci projektu s názvom „Inovácie v odbornej príprave pedagogických a odborných zamestnancov v kontexte inkluzívneho vzdelávania v školách so žiakmi z rómskych komunít“ so sloganom „InkluRoma“, prijímateľom ktorého je NIVaM. Cieľom školiacich aktivít je zvýšiť odborné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí pracujú v školách so žiakmi z marginalizovaných rómskych komunít, resp. so žiakmi z rôznych kultúrnych prostredí. Pedagógovia a odborní zamestnanci sa oboznámia výstupmi tohto projektu (publikáciami) a naučia sa ich používať vo výchovno-vzdelávacom procese. Rovnako sa naučia pripravovať si vlastné vyučovacie hodiny s využitím predmetných publikácií, naučia sa správne implementovať inkluzívne prístupy s cieľom podporiť inkluzívne vzdelávanie v týchto školách, a to tak, aby boli jazykové a kultúrne potreby žiakov vo vzdelávaní rešpektované. Touto aktivitou rovnako zvýšime dostupnosť k bezplatnému školeniu so zameraním na rómsky jazyk, prácu v kultúrne zmiešanom prostredí a na inkluzívne vzdelávanie.

Školiacimi aktivitami zvýšime odborné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí vyučujú v školách so žiakmi z marginalizovaných rómskych komunít, resp. v kultúrne zmiešanom prostredí. Rámcové témy školenia sú:

- Ako pracovať v kultúrne zmiešanom prostredí?
- Inkluzívne a interkultúrne prístupy vo vzdelávaní.
- Rómsky jazyk vo vzdelávaní, učebné zdroje a prípravy na vyučovacie hodiny.

Očakávaný počet absolventov školenia: desať pedagogických a odborných zamestnancov (pedagogickí zamestnanci - učiteľ 1. stupňa ZŠ, učiteľ 2. stupňa ZŠ, učiteľ strednej školy, vychovávateľ, pedagogický asistent, školský špeciálny pedagóg).

Na školenie sa budú môcť prihlásiť aj pedagogickí a odborní zamestnanci ZŠ s MŠ Rakúsy.

3. Akými krokmi plánuje MŠVVaM SR zabezpečiť dostatočný počet didaktického materiálu a edukačných publikácií v jazyku rómskej národnostnej menšiny?

Podľa § 13 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „školský zákon“):

(1) „Edukačnou publikáciou je učebnica, učebný text a pracovný zošit.“

(2) „Na vzdelávanie v školách sa používajú edukačné publikácie schválené ministerstvom školstva a iné edukačné publikácie a edukačný softvér, ktoré nie sú schválené ministerstvom školstva a sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania. Na vyučovanie predmetu náboženstvo alebo náboženská výchova možno používať edukačné publikácie schválené štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou.“

V § 13 ods. 3 je ďalej uvedené, ako presne sú v edukačných publikáciách vydávaných v jazyku národnostnej menšiny uvádzané geografické názvy a kartografické diela.

Znenie § 13 ods. 2 školského zákona umožňuje voľný výber edukačných publikácií schválených ministerstvom, zaradených do registra edukačných publikácií s vydanou doložkou, zverejnených na ním určenom webovom sídle, ale aj edukačných publikácií, ktoré nie sú súčasťou registra, ale sú v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania, pričom súlad posúdi ministerstvo. Vo vzťahu k národnostnému školstvu to znamená, že trh edukačných publikácií je v zásade otvorený pre odborníkov a autorov z radov národnostných menšín, ako aj pre edukačné publikácie vydané v zahraničí, pokiaľ sú v súlade s princípmi a cieľmi vzdelávania definovaných v školskom zákone. Smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 1/2022 o edukačných publikáciách upravuje postup ministerstva a priamo riadených organizácií pri výbere a posudzovaní didaktických prostriedkov. Predmetná smernica sa týka aj didaktických prostriedkov vydávaných pre potreby vzdelávania v jazykoch národnostných menšín. Obsahuje povinnosť predkladať na posúdenie preklad edukačnej publikácie do jazyka národnostnej menšiny na účel vydania doložky. Jedným z hlavných dosiahnutých cieľov je otvorenie trhu s učebnicami, ktoré dlhodobo požadovali školy, učitelia aj odborníci. Poskytnuté finančné

prostriedky pre školy sú poskytnuté aj na nákup dostupných schválených didaktických prostriedkov pre vyučovací jazyk národnostných menšín.

V registri edukačných publikácií sa aktuálne nenachádza ani jedna publikácia v rómskom jazyku, ktorá bola ministerstvom schválená, resp. ktorej bola k nej vydaná doložka. Príčinou je na jednej strane nedostatok autorov a prekladateľov ovládajúcich rómsky jazyk, a na druhej strane nezáujmom vydavateľstiev vydávať edukačné publikácie z dôvodu limitovaného dopytu súvisiacim s absenciou rómskych národnostných škôl. Zároveň, aj keď autor napíše publikáciu a vydavateľstvo danú publikáciu vydá, nie sú na Slovensku recenzenti, ktorí by boli schopní vypracovať recenzný posudok ako odborné stanovisko hodnotiace kvalitu edukačnej publikácie, ktoré je pre vydanie doložky edukačnej publikácii potrebné. Vydanie doložky je pritom predpokladom a podmienkou pre využívanie edukačnej publikácie na vzdelávanie v školách. Doložka môže byť síce vydaná, aj keď sa v registri recenzentov nenachádza spôsobilý recenzent; v takom prípade je za vypracovanie schvaľovacieho protokolu zodpovedná výlučne príslušná priamo riadená organizácia ministerstva. Avšak v súčasnosti je posúdenie súladu edukačnej publikácie s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania, ako aj so štátnym vzdelávacím programom, problematické až nemožné, nakoľko bez znalosti rómskeho jazyka nemôže príslušný pracovník priamo riadenej organizácie posúdiť, či edukačná publikácia spĺňa didaktické a etické kritéria alebo kritériá pre preklad edukačnej publikácie.

Z tohto dôvodu považuje ministerstvo pre dosiahnutie cieľa zriadenia prvej pilotnej štátnej rómskej národnostnej školy nevyhnutné využiť aj ihneď dostupné publikácie, ktoré doposiaľ neboli schválené ministerstvom. Iba tak je možné vytvoriť podmienky pre uskutočnenie výchovno-vzdelávacieho procesu v požadovanom rozsahu minimálne jedného vyučovacieho predmetu v jazyku národnostnej menšiny, t. j. rómsky jazyk a literatúra.

V rámci projektu Spolu s Rómami dosiahneme viac I, II a III a „Inovácie v odbornej príprave pedagogických a odborných zamestnancov v kontexte inkluzívneho vzdelávania v školách so žiakmi z rómskych komúní“ bola pripravená limitovaná edícia niekoľkých publikácií pre školy, ktoré majú záujem vyučovať rómsky jazyk a rómske reálie (ich zoznam je uvedený v Prílohe č. 2).

Finančné prostriedky na rozvojové projekty a dotácie prostredníctvom výziev pre školy:

Od roku 2021 sa vyčleňujú finančné prostriedky aj v rámci výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na rozvojový projekt „Podpora výučby materinského jazyka národnostnej menšiny“. Prioritnými oblasťami podpory sú prípravné aktivity na realizáciu výučby jazyka národnostnej menšiny (chorvátskeho, poľského, rusínskeho, rómskeho, ukrajinského, nemeckého alebo bulharského jazyka) alebo aktivity v rámci výučby jazyka národnostnej menšiny (chorvátskeho, poľského, rusínskeho, rómskeho, ukrajinského, nemeckého alebo bulharského jazyka). Žiadost' sú oprávnení podať zriaďovatelia základných a stredných škôl s národnostnými triedami (školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny) alebo s vyučovacím jazykom slovenským, ktoré sú motivované zaviesť výučbu jazyka národnostnej menšiny na svojej škole.

V roku 2025 bude MŠVVaM SR opätovne vyhlásená aj výzva na predloženie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na rozvojový projekt „Podpora regionálnej a multikultúrnej výchovy žiakov patriacich k národnostným menšinám“. Cieľom výzvy je podporiť rozvoj multikultúrneho a regionálneho vzdelávania v školách a triedach s vyučovacím jazykom národnostných menšín a s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. Prioritnými oblasťami podpory boli aktivity formujúce vzťah k histórii, kultúre, tradíciám, historické fakty vlastného regiónu zamerané na spolužitie národnostných menšín, aktivity prispievajúce k spolunažívaniu detí rôznych národnostných menšín a majority, aktivity zamerané na podporu národnostnej identity, spoznávanie a zachovanie tradičnej kultúry s dôrazom na ich miestny a regionálny charakter.

Od školského roku 2020/2021 v rámci rozširovania podpory dištančného vzdelávania na školách ministerstvo sfunkčnilo vzdelávaciu platformu Viki a vytvorilo v spolupráci s učiteľmi z praxe modelové

hodiny Edu TV, ktoré sú na pomoc žiakom a učiteľom v procese vzdelávania v národnostných školách a triedach, medzi inými aj pre vyučovanie predmetu rómsky jazyk. Všetky videá boli pripravené pre 6. ročník základnej školy v súlade so štátnym vzdelávacím programom.

4. Ako a kedy MŠVVaM SR zabezpečí pre školu metodické materiály, vzdelávací program, vzdelávacie štandardy, učebné plány?

Metodické materiály:

NIVaM bezplatne poskytol nasledovné učebnice a publikácie v limitovanej edícii ZŠ s MŠ Rakúsy 81, 059 76 Rakúsy

Názov publikácie	Počet ks
Rómsko-slovenská čítanka pre 2. ročník ZŠ	7
Rozprávky v slovenskom a rómskom jazyku	30
Amari Romaňi Čhib 1 – Naša rómčina	9
Rómsko-slovenský a slovensko-rómsky slovník pre pedagógov	20
Rómsko-slovenská čítanka pre 3. ročník základnej školy	60
Rómsko-slovenská čítanka pre 3. ročník základnej školy (pracovný zošit)	60
Rómsko-slovenská čítanka pre 4. ročník základnej školy	60
Rómsko-slovenská čítanka pre 4. ročník základnej školy (pracovný zošit)	30
Amari Romaňi Čhib 2 – Rómsky jazyk pre mierne pokročilých žiakov	30
ARČ 2 – Rómsky jazyk pre mierne pokročilých žiakov (pracovný zošit)	40
Pravidlá rómskeho pravopisu – reedícia	10
Zborník z priebežnej konferencie	1
Zborník zo záverečnej konferencie	1
Prehľad rómskej gramatiky	5
Spolu:	363

Vzdelávací program, vzdelávacie štandardy a učebné plány:

1. Štátny vzdelávací program platný od roku 2015, tzv. Inovovaný Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“)

K ŠVP boli vydané Dodatky ku špecifickým predmetom pre vzdelávanie národnostných menšín:

- **Dodatok č. 6** k štátnemu vzdelávaciemu programu pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy „*Dodatok k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety vlastiveda a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 1. stupeň základnej školy*“ s účinnosťou od 1. septembra 2020. Dodatok č. 6 dopĺňa vzdelávacie štandardy pre primárne vzdelávanie schválené ministerstvom dňa 26.5.2020 pod číslom 2020/10884:1-C1620.
- **Dodatok č. 10** k štátnemu vzdelávaciemu programu pre sekundárne vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy „*Dodatok k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety dejepis a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 2. stupeň základnej školy*“ a „*Vzdelávací štandard z dejepisu pre 2. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským*“ s účinnosťou od 1. septembra 2022. Dodatok č. 10 dopĺňa vzdelávacie štandardy pre nižšie stredné vzdelanie schválené ministerstvom dňa 28.10.2021 pod číslom 2021/11733:21- C1630.

Dodatok k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety vlastiveda a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 1. stupeň základnej školy (Dodatok č. 6) a Dodatok k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety dejepis a hudobná výchova v školách

s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 2. stupeň základnej školy (Dodatok č. 10) sú špecifické pedagogické dokumenty, ktoré boli vypracované v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, a so vzdelávacími štandardmi z vlastivedy, dejepisu a hudobnej výchovy. Cieľom dokumentov bolo vymedziť obsah, prostredníctvom ktorého žiaci a žiačky škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny poznávajú hodnoty vlastnej národnostnej kultúry, a zároveň si uvedomujú a posilňujú svoju národnostnú identitu. Dodatky vychádzajú z Akčného plánu ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2016 – 2020, Operačný cieľ 3 Účinnéjšie zohľadnenie špecifik výchovno-vzdelávacích potrieb osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám, a zohľadňujú podklady vypracované zástupcami vybraných národnostných menšín (maďarskej, nemeckej, rómskej, rusínskej, ruskej a ukrajinskej) žijúcich v SR. Špecifickosť dokumentov spočíva v stanovení všeobecných a špecifických cieľov pre vymedzený obsah vyučovacích predmetov vlastiveda, dejepis a hudobná výchova podľa platného vzdelávacieho štandardu uvedených predmetov, ktorý sa povinne zapracuje do školského vzdelávacieho programu škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny s dôrazom na špecifiká danej národnostnej menšiny. Dokumenty predstavujú podklad aj pre tvorbu edukačných prostriedkov pre vyučovacie predmety vlastiveda, dejepis a hudobná výchova pre 1. a 2. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny v SR. Dokumenty sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

2. Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

3. Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

4. Vzdelávací štandard predmetu rómsky jazyk a literatúra

5. Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie z roku 2023 - kurikulárna reforma základného vzdelávania

Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie, ktorý schválil dňa 31. 3. 2023 minister školstva, a podľa ktorého sa môže uskutočňovať výchova a vzdelávanie od prvého ročníka:

- od školského roku 2023/2024 v základných školách, s ktorými bude uzavretá dohoda o experimentálnom overovaní,
- od školského roku 2024/2025 alebo 2025/2026 v základných školách na základe registrácie školy v rezortnom informačnom systéme,
- všetky základné školy majú povinnosť postupovať podľa neho vo výchove a vzdelávaní od prvého ročníka od školského roku 2026/2027.

Súčasťou ŠVP v rámci kurikulárnej reformy sú platné aj dokumenty:

6. Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny (2023)

7. Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (2023)

8. Vzdelávací štandard „Jazyk a komunikácia“, v rámci ktorého sú vypracované štandardy pre predmety: Slovenský jazyk a literatúra, Maďarský jazyk a literatúra, Nemecký jazyk a literatúra, Rómsky jazyk a literatúra, Rusínsky jazyk a literatúra, Ruský jazyk a literatúra, Ukrajinský jazyk a literatúra, Slovenský jazyk a slovenská literatúra, Slovenský jazyk ako druhý jazyk – cudzinci a Cudzie jazyky.

V rámci štátnych vzdelávacích programov sú vypracované aj: Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach, Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov pre pripravované pedagogické dokumenty pre základné a stredné školy. Taktiež bol vypracovaný metodologický rámec analýzy učebníc spoločenskovedných predmetov (dejepis, zemepis, občianska

náuka, etika) obsahujúcich informácie o rómskej menšine – práce súvisiace s vypracovaním metodológie, podľa definovaných kritérií vypracovaný prehľad učebníc za posledných 5 rokov s platnou doložkou, zabezpečenie komunikácie s knižnicou a vypracovanie zoznamu dostupných učebníc.

Všetky uvedené záväzné pedagogické dokumenty sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

5. Aký je časový plán jednotlivých krokov prípravy implementácie zámeru pilotnej národnostnej školy v Rakúsoch?

Prvý krok z zriadeniu prvej pilotnej štátnej rómskej národnostnej základnej školy bolo uzatvorenie memoranda o spolupráci medzi ministerstvom, obcou Rakúsy, Prešovskou univerzitou v Prešove a Asociáciou škôl s vyučovaním rómskeho jazyka dňa 21.06.2024. Ďalšou fázou je dôkladná príprava projektu a konzultácie zámeru so širokým spektrom národných a nadnárodných partnerov a expertov vo vzdelávaní a menšinových práv, vrátane rôznych neziskových organizácií poskytujúcich podporu pre inovatívne školy. Zriadenie samotnej školy tak nie je možné predpokladať v školskom roku 2024/2025 a pravdepodobne ani v roku 2025/2026. Dôvodom je, že postupným procesom chce ministerstvo predísť prípadným chybám a problémom, ktoré sa môžu pri akomkoľvek pilotnom projekte vyskytnúť.

Zároveň budú žiaci nastupovať do prúdu s rámcovým učebným plánom pre školy s vyučovaním rómskeho jazyka postupne. To znamená, že iba žiaci prvého ročníka budú spočiatku vzdelávaní po novom, a starší žiaci dokončia základnú školu v bežnom režime. Nasledujúci školský rok sa rozšíri vyučovanie o ďalší ročník prvákov, pričom tí žiaci, ktorí postúpili do druhého ročníka, budú môcť pokračovať v národnostnom prúde. V zmysle memoranda o spolupráci pri vytvorení pilotnej rómskej národnostnej základnej školy v obci Rakúsy bolo predpokladané, že bude potrebné na odstránenie preukázanej nerovnosti aplikovať dočasné vyrovnávacie opatrenia po dobu šesť rokov odo dňa jeho podpísania všetkými stranami memoranda, alebo pokiaľ bude nedostatok chýbajúcich personálnych a materiálnych kapacít odstránený tak, aby bol chod národnostnej školy udržateľne zabezpečený podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane skôr. Doba šesť rokov je aj postačujúca na to, aby ministerstvo mohlo vyhodnotiť výsledky monitorovania projektu, a zároveň sa prví žiaci pilotnej rómskej národnostnej školy mohli po ukončení dvoch vzdelávacích cyklov zúčastniť v piatom ročníku základnej školy externého celoslovenského Testovania 5.

Nezávisle od tejto skutočnosti považuje ministerstvo za mimoriadne dôležité, aby participácia miestnej rómskej komunity bola zabezpečená v každom aspekte plánovaných zmien v regionálnom školstve. V tomto ohľade je najdôležitejší prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa vytvorenie dvoch participatívnych orgánov:

- Rady rodičov, ktorá bude reprezentovať záujmy zákonných zástupcov žiakov,
- riadiaceho výboru projektu, v ktorom bude zabezpečená aj relevantná (nie formalistická) participácia miestnej rómskej komunity nad rámec rodičov súčasných žiakov.

Zároveň bude ministerstvo prostredníctvom partnerov projektu poskytovať podporu zvoleným zástupcom rodičov pri uplatňovaní svojich práv a presadzovaní záujmov v Rade školy, a bude podnecovať úzku spoluprácu medzi Radou školy, Radou rodičov, vedením školy a jej zriaďovateľom. Spolu so samosprávou bude škola taktiež zapojená do národného projektu Príležitosť pre všetkých, prostredníctvom ktorého bude ministerstvo podporovať v obci rovný prístup ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu pre každé dieťa a každého žiaka, najmä zo sociálne znevýhodneného prostredia. Cieľom tohto projektu je zvýšiť pravdepodobnosť úspešného ukončenia vzdelávania na všetkých úrovniach - od raného detstva až po terciárne vzdelávanie a vzdelávanie dospelých. Súčasťou projektu je aj uľahčenie vzdelávacej mobility a zlepšenie prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Obec Rakúsy je zapojená do aktuálne realizovaného národného projektu Príležitosť pre všetkých, ktorého cieľom je pilotne overiť aplikované riešenia problematiky segregácie vo vzdelávaní formou vytvorenia a realizovania individualizovaných desegregačných projektov na základe zmapovaných potrieb a príčin segregácie.

Aktuálne informácie o zapojení obce Rakúsy do národného projektu Príležitosť pre všetkých:

- v mesiacoch január až február 2025 prebiehalo v obci Rakúsy mapovanie zamerané na zisťovanie dát na úrovni obce (počet obyvateľov, podiel Rómov, jazyk, kľúčoví aktéri a pod.), na úrovni ZŠ (počet žiakov, tried, pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci, poobedné aktivity a pod.),
- v tom istom období prebiehalo aj zisťovanie potrieb (aké úväzky pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci preferujú zo zdrojov národného projektu, aké využitie finančných zdrojov z paušálu), ktoré boli následne zapracované do analýzy potrieb lokalít slúžiace ako podklad k žiadosti o zmenu v projekte,
- v marci 2025 vedenie obce Rakúsy podpísalo Memorandum o spolupráci so zástupcami národného projektu Príležitosť pre všetkých,
- v mesiacoch apríl a máj 2025 prebieha spolupráca s lokálnym manažérom desegregácie pri vypracovaní desegregačného projektu. Predbežne bolo komunikované, že v rámci projektu zo zdrojov národného projektu Príležitosť pre všetkých sa bude obec zameriavať na zlepšenie dochádzky žiakov do ZŠ, na zintenzívnenie spolupráce s rodičmi žiakov, sprievod pre detí, zabezpečenie stravovania a ďalšie.

Prvá pilotná štátna rómska národnostná základná škola bude zapojená do programu Emocionálny kompas a vďaka metodologickej podpore tak získa okamžité nástroje a hotové, inkluzívne aktivity pre zlepšenie vzťahov a klímy v triede. Navyiac, vďaka prístupu k webinárom, budú podporení aj pedagogickí zamestnanci, ktorým pomôžu zvládať stres a náročné situácie a posilniť emocionálnu odolnosť a sebapoznanie.

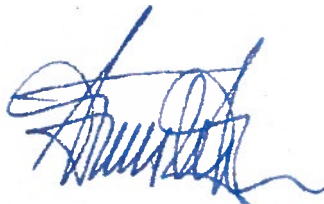
Okrem toho MŠVVaM SR považuje program Teach ako strategického partnera pri identifikácii a zavádzaní inovatívnych riešení pre zlepšenie výsledkov žiakov s dôrazom na problém vzdelávania detí zo znevýhodnených komunít. Práve v tomto ohľade bude Teach Next nielen zabezpečovať podporu vo forme poskytnutia nadšených a schopných mladých učiteľov, ale aj intenzívne spolupracovať s riaditeľkou školy pri realizácii inovatívnych opatrení, ktoré budú posúvať školu ďalej. Pritom bude škola aktívne vedená koordinátorom, ktorý bude nastavovať a usmerňovať progres, a podľa potreby organizovať ciele workshopy na dosiahnutie konkrétnych cieľov. Navyiac bude škola, resp. jej žiaci, benefitovať aj z možnosti účasti na letných školách alebo z individuálneho tútoringu. Projekt bude monitorovaný a overovaný vo viacerých fázach počas celého trvania jeho životného cyklu širokým spektrom nástrojov a rôznymi nezávislými organizáciami. Vstupné a výstupové meranie bude vykonané v spolupráci s externým zahraničným výskumným inštitútom na základe všeobecne akceptovanej batérie otázok. Nad rámec vstupného a výstupového merania bude vykonávaný pravidelný zber dát za účelom monitorovania efektivity opatrení so špecifickým zameraním na študijné výsledky, počet vymeškaných, resp. neospravedlnených, hodín žiakov a mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky. Hlavným skúmaným aspektom bude dopad vyučovania v rómskom jazyku na úroveň poskytovaného vzdelávania, vrátane záujmu a spokojnosti dotknutých žiakov a ich zákonných zástupcov o účasť v tomto vzdelávacom prúde. Monitorovanie bude zamerané aj na skúmanie dopadu využitia rôznych edukačných publikácií na vzdelávacie výsledky žiakov a na spokojnosť pedagogických zamestnancov s edukačnými publikáciami.

V tomto ohľade budú kontrolnú skupinu tvoriť na jednej strane žiaci v obci Rakúsy, ktorí budú navštevovať triedy s vyučovacím jazykom slovenským, a na druhej strane žiaci v porovnateľnej obci, ktorí vykazujú podobné socio-kultúrno-ekonomické charakteristiky.

Teach Next bude taktiež vykonávať vo vlastnej réžii meranie čitateľskej a matematickej gramotnosti, kvality vyučovania, ako aj klímy a motivácie žiakov. Výsledky týchto meraní budú spracované na získanie priamej spätnej väzby a komplexnejšieho obrazu o vedomostiach a zručnostiach žiakov, ktoré napomôžu pri priebežnom skvalitňovaní vyučovania. Po piatich rokoch budú navyše všetci žiaci zapojení do celoslovenského Testovania 5, ktoré zabezpečí NIVaM. Po ukončení dvoch vzdelávacích cyklov v pilotnom programe prvej rómskej národnostnej školy tak získa ministerstvo objektívne informácie o výkone žiakov pri vstupe na druhý stupeň, a to nielen s ohľadom na ich vedomosti a zručnosti, ale aj na ich schopnosti aplikovať poznatky v praktických úlohách a schopnosti logicky myslieť. Výsledky monitorovania a testovania budú konzultované a komunikované s vedením školy a jej zriaďovateľom, s analytickým útvarom ministerstva a so širokou odbornou verejnosťou s cieľom zabezpečiť transfer vedomostí a nastavenie vzdelávacích politík na základe empirických výsledkov.

Verím, že uvedené informácie budú pre Vás užitočné a dostatočne objasňujú Vami položené otázky.

S pozdravom

Prílohy: 2

Vážená pani
Ingrid Kosová
poslankyňa
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Na vedomie:
Vážený pán
Richard Raši
predseda
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Príloha č. 1

Právny základ pre rozvoj národnostného školstva v Slovenskej republike predstavujú na vnútroštátnej úrovni predovšetkým Ústava SR, a to najmä článok 34; ďalej článok 7, ods. 5; článok 12; článok 33 a článok 42. Podrobnosti ustanovujú zákony, najmä zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a iné zákony a vyhlášky, resp. vnútorné predpisy Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

V oblasti školstva sa SR zaviazala plniť záväzky **Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov** (ďalej len „Charta“) pre jazyky uvedené v ratifikačnej listine Charty (pozri Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 588/2001).

Pre rómsky jazyk (rovnako aj pre bulharský, český, chorvátsky, nemecký a poľský) platia podľa Článku 8 Charty ustanovenia:

- umožniť predškolskú výchovu v rómskom jazyku alebo umožniť, aby prevažná časť predškolskej výchovy bola zabezpečená v rómskom jazyku, aspoň pre žiakov z rodín, ktoré prejavia záujem, za predpokladu dostatočného počtu žiakov; (Čl. 8, ods. 1, písm. a, bod iii)
- zabezpečiť, aby na základnom stupni bolo vyučovanie rómskeho jazyka neoddeliteľnou súčasťou študijných osnov, (Čl. 8, ods. 1, písm. b, bod iii)
- zabezpečiť, aby na stredných školách bolo vyučovanie rómskeho jazyka neoddeliteľnou súčasťou študijných osnov; (Čl. 8, ods. 1, písm. c, bod iii)
- zabezpečiť, aby na odborných školách bolo vyučovanie rómskeho jazyka neoddeliteľnou súčasťou študijných osnov; (Čl. 8, ods. 1, písm. d, bod iii)
- zabezpečiť prostriedky na štúdium rómskeho jazyka ako odborného predmetu univerzitného a iného vysokoškolského štúdia; (Čl. 8, ods. 1, písm. e, bod ii)
- umožniť, aby sa rómsky jazyk stal predmetom vzdelávania dospelých alebo súčasťou priebežného vzdelávania, (Čl. 8, ods. 1, písm. f, bod. ii)
- prijať opatrenia na zabezpečenie vyučovania dejín a kultúry, ktoré ovplyvnili rómsky jazyk; (Čl. 8, ods. 1, písm. g)
- zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov potrebných na realizáciu vyššie spomenutých opatrení; (Čl. 8, ods. 1, písm. h)
- vytvoriť jeden alebo viac kontrolných orgánov zodpovedných za kontrolu prijatých opatrení a za pokrok dosiahnutý pri zavádzaní alebo rozvoji výučby rómskeho jazyka a vypracovanie pravidelných správ o svojich zisteniach, ktoré sa zverejnia; (Čl. 8, ods. 1, písm. i)

Na realizáciu týchto ustanovení je na SR v platnosti niekoľko **strategických dokumentov a právnych predpisov**:

V apríli 2021 bola vládou SR uznesením č. 181 zo 7. apríla 2021 schválená **Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030** (ďalej ako „Stratégia 2030“). Jeden z čiastkových cieľov v oblasti vzdelávania je v nej definovaný ako: „*Rozvíjať rómsku národnostnú identitu a podporovať realizáciu práv Rómov ako národnostnej menšiny, s osobitým zreteľom na jazykové práva*“, a je rozpracovaný do akčných plánov na konkrétne časové obdobia.

Splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny vypracoval aktualizovaný **Akčný plán ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2021 – 2025**. Predložený akčný plán nadväzuje na úlohy predchádzajúceho akčného plánu, a zároveň reflektuje aktuálne stanovené úlohy v tejto oblasti, ako aj návrhy úloh, ktoré sú v gescii dotknutých rezortov.

Medzi navrhovanými opatreniami v oblasti vzdelávania v gescii MŠVVaM SR sú uvedené:

- Účinnnejšie zohľadnenie špecifík výchovno-vzdelávacích potrieb osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám vrátane vzdelávania v materinskom jazyku,
 - Účinnnejšie vytváranie možností výchovy a vzdelávania detí v ich rómskom materinskom jazyku
- Úlohy sú plnené priebežne a každoročne od roku 2021.

Aktuálne platná legislatíva umožňuje zriaďovanie škôl a tried s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a škôl s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (podľa § 2 písm. ab) – af) školského zákona). Realizácia v praxi závisí najmä od dopytu zo strany komunity, podpory zo strany zriaďovateľov škôl, dostupnosti kvalifikovaných pedagógov a edukačných materiálov v potrebnom jazyku.

Vyučovanie rómskeho jazyka je možné podľa § 2 písm. ae) školského zákona: *„školou s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v ktorých výchovno-vzdelávací proces prebieha v štátnom jazyku a vyučuje sa aj jazyk národnostnej menšiny; v týchto školách sa okrem jazyka a literatúry národnostnej menšiny môžu v jazyku národnostnej menšiny vyučovať aj niektoré ďalšie predmety zohľadňujúce osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám“.*

Doteraz zo strany rómskej národnostnej menšiny nebola požiadavka o vzdelávanie sa v rómskom jazyku, teda pre zriadenie školy/triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, v ktorých sa celý výchovno-vzdelávací proces, okrem vyučovania slovenského jazyka a cudzích jazykov, uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny.

Ďalšia platná legislatíva, ktorá podporuje inklúziu detí a žiakov s iným materinským jazykom:

- podľa § 4 písm. b) školského zákona je jedným z cieľov výchovy a vzdelávania *„získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnom školstve aj v jazyku národnostnej menšiny,“;*
- podľa § 6 ods. 4 školského zákona Štátny vzdelávací program obsahuje okrem iných:
 - n) *„osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostnom školstve“;*
- podľa § 8 ods. 5 školského zákona štátny výchovný program a výchovný program školského zariadenia obsahuje okrem iných:
 - e) *„výchovný jazyk“;*
- podľa § 11 školského zákona:
 - (2) *„ (...) V národnostnom školstve sa pedagogická dokumentácia školy vedie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny. (...)“*
 - (4) *„Podrobnosti o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii a rozsah pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie, ktorá sa vedie dvojjazyčne, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva.“*
- podľa § 12 ods. 3 školského zákona: *„Deťom a žiakom občanov patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám sa zabezpečuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny za podmienok ustanovených týmto zákonom. Súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk.“*
- podľa § 12 ods. 5 školského zákona *„pre deti a žiakov patriacich k národnostným menšinám sa v národnostnom školstve zaručuje výchova a vzdelávanie podľa vyššie spomenutého odseku 3“.*
- podľa § 12 ods. 9 školského zákona: *„Vyučovací jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.“*

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že vyučovanie predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra na školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny je možné realizovať využitím metód a foriem odlišných od tých, ktoré sa používajú pri vyučovaní jazyka, ktorý je jazykom materinským.

- Významné ustanovenie z pohľadu podpory menšinových jazykov v zmysle nárokovateľných podporných opatrení je v § 145a písm. e) školského zákona, a to konkrétne podporné opatrenie zameriavajúce sa na podporu osvojovania si vyučovacieho jazyka školy: „e) *zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy; poskytovanie zabezpečuje materská škola, materská škola pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, stredná škola, stredná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami okrem bilingválneho vzdelávania alebo špeciálne výchovné zariadenie*“. Podporné opatrenia sa môžu poskytovať všetkým deťom v riziku sociálneho, zdravotného alebo iného znevýhodnenia, príp. nadania. Je to významný krok pre zvýšenie inkluzívnosti vzdelávania.

Príloha č. 2

Pre školy, ktoré majú záujem vyučovať rómsky jazyk a rómske reálie, sú bezplatne v on-line verzii k dispozícii nasledovné didaktické, metodické a odborné materiály:

P. č.	Názov publikácie/dokumentu	Link
1	Rómska Kultúra	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/romska-kultura.pdf
2	Školská sociálna práca so žiakmi z marginalizovaných rómskych komunít	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/skolska-socialna-praca-so-ziakmi-z-marginalizovanych-romskych-komunit.pdf
3	Rómsko - slovenský a slovensko - rómsky slovník	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/romsko_slovensky_a_slovensko_romsky_slovník.pdf
4	Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie na školách	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/metodika-podporujuca-inkluzivne-vzdelavanie-skolach.pdf
5	Rómsko - slovenská čítanka - pracovný zošit pre 2. ročník ZŠ	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/romsko-slovenska-citanka-pracovny-zosit.pdf
6	Rómsko - slovenská čítanka pre 2. ročník ZŠ	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/romsko-slovenska-citanka.pdf
7	Rozprávky v slovenskom a rómskom jazyku	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/rozpravky-slovenskom-romskom-jazyku.pdf
8	Amari Romaňi Čhib - Naša rómčina	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/amari_romani_chib.pdf
9	Amari Romaňi Čhib - Naša rómčina - pracovný zošit	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/amari-romani-chib_nasa-romcina-pracovny-zosit.pdf
10	Dejepisná čítanka - Pátrame po minulosti Rómov	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/dejepisna_citanka_patrame_po_minulosti_romov.pdf
11	Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20r%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20I/zbornik_prispevkov_z_medzinarodnej_vedeckej_konferencie.pdf
12	Inovovaný rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka, jazyková úroveň A1 (primárne vzdelávanie)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%BD%20R%C3%A1mcov%C3%B3

		D%20vzdel%C3%A1vac%C3%AD%20program%20r%C3%B3mskeho%20jazyka/irvp_primarne_vzdelavanie_a1.pdf
13	Inovovaný rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka, jazyková úroveň A2 (nižšie stredné vzdelávanie)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%BD%20R%C3%A1mcov%C3%BD%20vzdel%C3%A1vac%C3%AD%20program%20r%C3%B3mskeho%20jazyka/irvp_nizsie_stredne_vzdelavanie_a2.pdf
14	Inovovaný rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka, jazyková úroveň B1 (vyššie stredné vzdelávanie)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%BD%20R%C3%A1mcov%C3%BD%20vzdel%C3%A1vac%C3%AD%20program%20r%C3%B3mskeho%20jazyka/irvp_vysie_stredne_vzdelavanie_b1.pdf
15	Inovovaný rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka, jazyková úroveň B2 (vyššie stredné vzdelávanie)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%BD%20R%C3%A1mcov%C3%BD%20vzdel%C3%A1vac%C3%AD%20program%20r%C3%B3mskeho%20jazyka/irvp_vysie_stredne_vzdelavanie_b2.pdf
16	Inovované európske jazykové portfólio – Učenie sa rómskeho jazyka, jazyková úroveň A1 (žiaci vo veku 6 – 9 rokov)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/iejp_primarne_vzdelavanie_a1.pdf
17	Inovované európske jazykové portfólio – Učenie sa rómskeho jazyka, jazyková úroveň A2 (žiaci vo veku 10 – 14 rokov)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/iejp_nizsie_stredne_vzdelavanie_a2.pdf
18	Jazykové portfólio – Učenie sa rómskeho jazyka, jazyková úroveň B1 (žiaci vo veku 15 – 18 rokov)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/jp_vysie_stredne_vzdelavanie_b1.pdf
19	Jazykové portfólio – Učenie sa rómskeho jazyka, jazyková úroveň B2 (žiaci vo veku 15 – 18 rokov)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/jp_vysie_stredne_vzdelavanie_b2.pdf
20	Rómsko-slovenský slovník	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/romsko-slovensky_slovnik.pdf
21	Príručka pre učiteľa - Ako používať inovované Jazykové	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/romsko-slovensky_slovnik.pdf

	portfólio – učenie sa rómskeho jazyka	%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/prirucka_pre_ucitela.pdf
22	Zborník z medzinárodnej konferencie: Inovácia-Rómsky jazyk-Inklúzia	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Inovovan%C3%A9%20eur%C3%B3pske%20jazykov%C3%A9%20portf%C3%B3lia/zbornik-z-konferencie.pdf
23	Innovated Framework Education Programme for Romani Language, LEVEL A1 (primary education)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Preklady%20do%20anglick%C3%A9ho%20jazyka/irvp_primary_education_a1.pdf
24	Innovated Framework Education Programme for Romani Language, LEVEL A2 (lower secondary education)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Preklady%20do%20anglick%C3%A9ho%20jazyka/irvp_lower_secondary_education_a2.pdf
25	Innovated Framework Education Programme for Romani Language, LEVEL B1 (higher secondary education)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Preklady%20do%20anglick%C3%A9ho%20jazyka/irvp_higher_secondary_education_b1.pdf
26	Innovated Framework Education Programme for Romani Language, LEVEL B2 (higher secondary education)	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Preklady%20do%20anglick%C3%A9ho%20jazyka/irvp_higher_secondary_education_b2.pdf
27	Teacher's handbook - How to Use Innovated Language Portfolio – Romani Language Learning	https://www.spolu-together-jekhetane.sk/uploads/ERASMUS+%20Inov%C3%A1cia%20-%20R%C3%B3msky%20jazyk%20-%20Inkl%C3%BAzia/Preklady%20do%20anglick%C3%A9ho%20jazyka/teachers_handbook.pdf
28	Rómsko-slovenský a slovensko-rómsky slovník pre pedagógov	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/aktualny%20SLOVN%C3%85%20%20PDF%20FINAL.pdf
29	Rómsko-slovenská čítanka pre 3. ročník základnej školy	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/%C4%8D%C3%ADtanka%203%20ro%C4%8Dn%C3%ADk%20JAN%202024-fin-elektronicka%20pass.pdf
30	Pracovný zošit k rómsko-slovenskej čítanke pre 3. ročník ZŠ	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Pracovn%C3%BD%20zo%C5%A1i%C5%A5%203%20ro%C4%8Dn%C3%ADk.pdf_fin.pdf
31	Rómsko-slovenská čítanka pre 4. ročník základnej školy	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/%C4%8D%C3%ADtanka%204%20ro%C4%8Dn%C3%ADk%20Z%C5%A0_el_6_4_2024.pdf
32	Pracovný zošit k rómsko-slovenskej čítanke pre 4. ročník ZŠ	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Pracovn%C3%BD%20zo%C5%A1i%C5%A5%204%20ro%C4%8Dn%C3%ADk.pdf_fin.pdf

		B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Pracovn%C3%BD%20zo%C5%A1it%204%20ro%C4%8Dn%C3%ADk.pdf
33	Rómsky jazyk pre mierne pokročilých žiakov	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/U%C4%8Debnica%20Amar%C4%8Di%20Romani%20C4%8Dhib%202.pdf
34	Pracovný zošit k rómskemu jazyku pre mierne pokročilých žiakov	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/PZ%20Amar%C4%8Di%20roma%20C5%88i%20C4%8Dhib%202.pdf
35	Manuál pre učiteľa	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Manual%20pre%20u%C4%8Dite%C4%B5a_AR%C4%8C%202.pdf
36	Metodika k Dejepisnej čítanke – pátrame po minulosti Rómov	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Metodika%20k%20dejepisnej%20citanke%20-%20p%C3%A1trame%20po%20minulosti%20R%C3%B3mov%20v%C3%BAtro%20PDF%20WEB%20150%20str.pdf
37	Metodika – História Rómov	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Metodika_Historia%20Rómov_07%2002%202024.pdf
38	Preklad "Roma History - História Rómov	https://spolu-together-jekhetane.sk/sk/uskutocnene-projekty/spolu-s-romami-dosiahneme-viac-i/preklad-roma-history
39	Pravidlá rómskeho pravopisu – druhé, rozšírené a prepracované vydanie	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/FINAL%20NIVAM%20Pravidla%20romskeho%20pravopisu%20po%2020korekture%20OK%2006.pdf
40	Prehľad rómskej gramatiky	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/Prehľad%20romskej%20gramatiky%20FINAL%2018%20PDF%20verzia.pdf
41	Zborník z priebežnej konferencie	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/ZBORNÍK%20PRIEBEŽNEJ%20KONFERENCIE%20PDF%20WEB%2001%20JU.pdf
42	Zborník zo záverečnej konferencie Spolu s Rómami dosiahneme viac	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/A5%20Zborník%20zo%20z%C3%A1vere%C4%8Dnej%20konferencie%202024%2020WEB%2006.pdf
43	Príklady dobrej praxe k výchove a vzdelávaniu k ľudským právam a demokratickému občianstvu	https://spolu-together-jekhetane.sk/uploads/V%C3%9DSTUPY%20Spolu%20s%20R%C3%B3mami%20dosiahneme%20viac%20II/FIN-Pr%C3%ADklady%20dobrej%20praxe%20k%20v%C3%BDchove%20a%20vzdel%C3%A1vaníu%20k%20C4%BEudsk%C3%BDm%20pr%C3%A1vam%20a%20demokratick%C3%A9mu%20ob%C4%8Dianstvu.pdf